

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revr 611/04-2

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Mikšića, kao predsjednika vijeća, te Petra Milasa, Marijana Ramušćaka, Vlatke Potočnjak-Radej i Gordane Gasparini, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S. D. iz P., koju zastupa punomoćnik M. B., odvjetnik iz P., protiv tužene Osnovne škole „Vladimir Nazor“ iz Ploča, zastupane po punomoćnicima B. Š. i T. M., odvjetnicima iz P., radi utvrđenja i povratka na posao, odlučujući o reviziji tužiteljice podnesenoj protiv pravomoćne presude Županijskog suda u Dubrovniku od 8. srpnja 2004. godine, broj GŽ 652/04, kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Metkoviću od 26. veljače 2004. godine, broj P 561/03, u sjednici održanoj 9. ožujka 2005. godine,

r i j e š i o j e:

Prihvaća se revizija, ukida se presuda Županijskog suda u Dubrovniku od 8. srpnja 2004. godine, broj GŽ 652/04 i presuda Općinskog suda u Metkoviću od 26. veljače 2004. godine, broj P 561/03, te se predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Drugostupanjskom presudom odbijena je kao neosnovana žalba tužiteljice i potvrđena prvostupanjska presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev, koji glasi:

„1. Utvrđuje se da je ništava i bez pravne krijeposti Odluka o otkazu ugovora o radu klasa: 12-02/03-02-01, ur. broj: 2165/1-03-58 od 4. rujna 2001. godine.

2. Dužan je tuženik u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe vratiti tužiteljicu na posao i naknaditi joj troškove ovog postupka.“

Istom presudom tužiteljica je obvezana naknaditi tuženoj parnične troškove u iznosu od 732,00 kn.

Protiv pravomoćne drugostupanjske presude tužiteljica je pravovremeno podnijela dopuštenu reviziju pozivom na revizijske razloge: bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primjenu materijalnog prava. Predložila je da preinakom pobijane

presude tužbeni zahtjev bude prihvaćen, podredno da nižestupanjske presude budu ukinute i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Tužena je odgovorila na reviziju i predložila da revizija bude odbijena.

Državni odvjetnik Republike Hrvatske nije se izjasnio o reviziji.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je ništava i bez pravne krijeposti Odluka tuženika kojom je tužiteljici otkazan ugovor o radu s obvezom tuženika da tužiteljicu vrati na posao.

Nakon što je pobijana presuda ispitana u okviru odredbe čl. 392.a) Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 – dalje: ZPP), ovaj je revizijski sud utvrdio da su nižestupanjske presude donesene uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Prema utvrđenjima nižestupanjskih sudova proizlazi:

- da tužena Škola obavlja svoju djelatnost u sjedištu Osnovne škole – Ploče i u Područnoj školi u Rogotinu,

- da je tužiteljica, kao učiteljica razredne nastave, bila kod tuženika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, koji posao je obavljala u sjedištu Osnovne škole u Pločama,

- da je odlukom nadležnog upravnog tijela od 28. kolovoza 2003. godine broj razrednih odjela u Matičnoj školi u Pločama smanjen za jedna odjel, dok je u Područnoj školi u Rogotinu zadržan isti broj (4 odjela),

- da je Odlukom tuženika od 4. rujna 2003. godine, temeljem odredbi čl. 106. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01 i 114/03 – dalje: ZR) tužiteljici otkazan ugovor o radu,

- da je Odluka o otkazu donesena na sjednici Školskog odbora tuženika na prijedlog ravnateljice u nazočnosti i uz usmenu suglasnost sindikalne povjerenice,

- da kod tuženika nije utemeljeno radničko vijeće,

- da su kod donošenja osporene Odluke o poslovno uvjetovanom otkazu izuzete zaposlenice tužene koje ispunjavaju uvjete iz čl. 32. Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (učitelji koji imaju preko 25 godine radnog staža i 50 godina života, koji imaju troje ili više djece do 15 godina ili djecu na redovnom školovanju i učitelje, tjelesne invalide), kao i zaposlenice u Područnoj školi u Rogotinu,

- da tužiteljica ima dvoje maloljetne djece i živi u braku sa bolesnim suprugom, invalidom Domovinskog rata, te da u odnosu i na ostale učiteljice razredne nastave u Matičnoj školi u Pločama ima manje radnog staža,

- da je tužiteljica, nakon donošenja osporene Odluke o poslovno – uvjetovanom otkazu ugovora o radu, zasnovala radni odnos na određeno vrijeme kod Osnovne škole u Metkoviću.

Cijeneći izložena utvrđenja nižestupanjski sudovi su zaključili da je pobijana Odluka o otkazu ugovora o radu tužiteljici donesena uz pravilnu primjenu odredbe čl. 106. st. 1. alineja 1. ZR-a.

U pravu je revidentica kada u reviziji prigovara pravilnosti primjene materijalnog prava time što tužena kod donošenja osporne Odluke nije, u smislu odredbe čl. 32. Kolektivnog ugovora i čl. 106. st. 2. i 3. ZR-a cijenila kriterije učitelja razredne nastave zaposlenih u Područnoj školi u Rogotinu.

Tužena škola je osnovna školska ustanova (čl. 2. Statuta tužene), sa sjedištem u Pločama u čijem sastavu je i Područna škola u Rogotinu (čl. 3. i 5. Statuta).

Ustanova ima svojstvo pravne osobe, koja može imati jednu ili više podružnica, s tim što podružnica nema svojstvo pravne osobe, a njenom djelatnošću i poslovanjem prava i obveze stječe ustanova (čl. 2. i 9. Zakona o ustanovama - "Narodne novine", broj 76/93). Jednako tako propisano je i odredbom čl. 16.a) Zakona o osnovnom školstvu ("Narodne novine", broj 59/90, 26/93, 27/93, 7/96 i 59/01).

Matična Škola u Pločama zajedno sa Područnom školom u Rogotinu predstavlja jedinstvenu ustanovu kojom upravlja Školski odbor (čl. 27. Statuta) i škola ima jednog ravnatelja.

Zasnivanje i prestanak radnog odnosa radnika Škole obavlja se prema zakonu, podzakonskim aktima i općim aktima Škole, sklapanjem i prestankom ugovora o radu (čl. 69. Statuta).

Kada se citirane odredbe Zakona o osnovnom školstvu, Statuta i Pravilnika tužene dovede u vezu s odredbom st. 3. čl. 106. ZR-a, kojom je propisano da pri odlučivanju o poslovno i osobno uvjetovanom otkazu **poslodavac** mora voditi računa o trajanju radnog odnosa, starosti i obvezama uzdržavanja koje terete radnika, - onda je, prema shvaćanju ovog revizijskog suda, kod donošenja odluke o poslovno uvjetovanom otkazu u konkretnom slučaju, bilo potrebno kroz navedene kriterije cijeniti ne samo zaposlenike koje obavljaju razrednu nastavu u Matičnoj školi u Pločama, već i one zaposlene u Područnoj školi u Rogotinu. Ovo zato, jer je prema navedenim propisima tužena Osnovna škola „Vladimir Nazor“ u Pločama poslodavac, a ne i Područna škola u Rogotinu.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa u izloženom smislu, materijalno pravo nije pravilno primijenjeno, pa je zato reviziju valjalo prihvatiti kao osnovanu i riješiti kao u izreci (čl. 395. st. 2. ZPP-a).

U nastavku će prvostupanjski sud utvrditi važne okolnosti u smislu odredbi st. 3. čl. 106. ZR-a, odnosno čl. 32. Kolektivnog ugovora i u odnosu na učiteljice razredne nastave

zaposlene u Područnoj školi u Rogotinu i u skladu s tim utvrđenjima ponovno odlučiti o tužbenom zahtjevu.

U Zagrebu, 9. ožujka 2005. godine

Predsjednik vijeća:
Ivan Mikšić, v.r.